माझा शेजारी : एक ख्रिश्चन शेजार

स्पर्धेतील
दुसऱ्या क्रमांकाचा
लेख

लेखक : धों. ग. चिले

एकदांची तीं आली. तीं येणार हें माहीत होतें. तरीही केव्हां येताल, कशी आहेत याची उत्सुकता आम्हां सर्वांच्या मनांत दाटली होती. त्या दिवशीं संध्याकाळीं मी घरांत प्रवेश करतांच सगळ्यांनीं–भावंडांनीं व आईनें ही वार्ता माझ्या कानावर घातली. म्हणाले–

'रॉड्रीक्स मंडळी आलीत पलीकडे.'

'असं ?'

'होय आज दुपारीं आली. कांहीं फार माणसं नाहींत. चार मोठी आणि एक लहान मुलगी.'

अशा रीतीनें रॉड्रीक्स कुटुंबाचा आमच्या शेजारीं प्रवेश झाला. तिथले गोखले कुटुंब जाऊन एक महिना होत आला होता. आणि त्यानंतर आज त्या घरांत रॉड्रीक्स कुटुंब आलें होतें. तें येणार असल्याचें घरमालक श्री. मुजावर यांनीच मला सांगितलें होतें. ते म्हणाले, "तुम्हांला या वेळीं थोडा वेगळाच शेजारी देतोंय."

"म्हणजे ?"

"अहो, ख्रिश्चन कुटुंब आहे !" ते हंसत म्हणाले आणि निघून गेले.

ख्रिश्चन ! मुजावरांच्या सहिष्णुतेचें मला कौतुक वाटलें आणि थोडी गंमतही. गोखलेसारख्या पक्क्या हिंदुत्वनिष्ठ कुटुंबाला ज्या घरांत राहूं दिलें त्याच घरांत आतां हा माणूस एक ख्रिश्चन कुटुंब आणून ठेवतोय. जिथें सोवळीं–ओवळी, जप–जाप्य, पूजाअर्चा व मंत्र-घोष चालले तिथें आतां यांतलें कांहीं दिसणार नाहीं. नुसती एक प्रार्थना ! पण कशी असेल ?

गेला महिनाभर सुनेंसुनें वाटणारें घर कसें भरल्यासारखें वाटत होतें. माणसांचा वावर जाणवूं लागला होता. पलीकडचें बोलणें संदिग्धपणें ऐकूं येत होतें. बहुतेक सगळेजण मिळून त्या लहान मुलीची समजूत घालीत असावेत.

त्या दिवशीं जेवतांना आणि नंतरही आम्ही त्या कुटुंबावरच बोलत राहिलों. ती कशी असतील, आमच्याशीं कशी वागतील याबद्दल सर्वांच्याच मनांत कुतुहल होतें. वडील आणि मी असल्या गोष्टीकडें खिलाडूपणें पहाण्यास शिकलों होतों. पण आई फारच साशंक होती. शेवटीं वडील तिला विनोदानें म्हणाले–

"किती विचार करतेस ! तुला का त्यांच्याशीं जन्म काढायचा ? ज्याच्याशीं जन्म काढलास त्याच्याबद्दल तरी एवढा विचार केला होतास का ?"

मग आई गप्प बसली. म्हणजे नापसंती ! फिका कोटया आवडत नाहींत.

दुसऱ्या दिवशीं सकाळीं कसल्यातरी आवाजानें मी जागा झालों. पहातों तो काय शेजारच्या घरांत सर्वजण मिळून एका सुरांत प्रार्थना करीत होते. विशेष म्हणजे मराठींत.

"हे आमच्या बाप्पा ! आम्ही सगळी तुझी लेंकरें. आम्ही सगळे एक आहों" अशा कांहींशा अर्थाची ती प्रार्थना होती. सकाळच्या प्रहरी हें सूर ऐकून मनाला कसं प्रसन्न वाटलं. अगदीं पहिल्या दिवशीच माझं मत या शेजाऱ्याविषयीं अनुकूल झालं.

आणि हें अखेरपर्यंत कायम टिकलं. उणीपुरी दोन वर्षे रॉड्रीक्स कुटुंब

आमच्या शेजारी हुतें. पण आम्हांला कधींही अलिप्ततेची, वेगळेपणाची भावना शिवली नाहीं. आमच्यांतलं स्नेहाचं नातं पहिल्या दिवसापासूनच सुरू झालं आणि दिवसेंदिवस तें वाढत गेलं.

कांहीं दिवसांतच आमच्या आईच्या मनांतली अंधुकशी शंका देखील उठल्या कुठं विरून गेली. ती सारखी त्यांच्या बालकाला– लहान मुलीला आमच्या घरात आणून खेळवूं लागला. सगळेजण त्यांत रमून जाऊं लागली.

नाताळाच्या सणाला त्यांनीं आपल्याकडें केलेले पदार्थ आम्हांस मोठ्या प्रेमानें आणून दिले. इतकेंच नाहीं, तर त्या दिवशीं आम्हां सर्वांना त्यांनीं आपल्याबरोबर चर्चमध्यें नेलें... प्रार्थनोत्सव पाहाण्यासाठीं बाजूस उभें राहून आम्ही सर्वांनीं ती तन्मयतेनें पाहिली. त्या सर्वांनीं एक सुरांत म्हटलेली प्रार्थना ऐकली. तिच्यांत एक गूढ लय होती तादात्म्यता होती. त्या सुरांत स्वतःचें अंतःकरण आणि त्याबरोबरच अस्तित्व ओतून हीं माणसं त्या भंगूर क्षणापुरती का होईना मुक्त होताहेत असं मला तीव्रतेनं वाटलं. निःशब्द, अलिप्त राहूनही कुठंतरी अंतःसूर त्यांत नकळत गोवला गेला.

नंतर दिवाळी आली. आमची दिवाळी ! आमच्या शेजाऱ्यांचीही दिवळी असली पाहिजे, निदान आमच्या दिवाळींत ते असले पाहिजेत असं सर्वांनाच तीव्रतेनं वाटलं, मग त्यांनींही आकाशदिवे टांगले. अभ्यंगस्नान (आमच्या भाषेंत) केलं. नंतर आम्ही आमच्याकडें फराळ केला... एकत्र बसून. मनोविनोदांत, मजेंत !

एक ना दोन कितीतरी प्रसंग ! अगणित स्नेहसंबंध त्यांच्या आमच्यांत निर्माण झाले.

तो नाताळ आणि ती दिवाळी अपूर्व होतीं. पुन्हां असा नाताळ, अशी दिवाळी नव्हें अशीं माणसें, असा शेजार मिळेल का ? मग ती धर्मानें कुणीही असोत. फक्त माणसं हवीत !

मग कदाचित् त्या आमच्या प्रिय शेजाऱ्यांना निरोप देतांना रेल्वे स्टेशनवर आम्हां सर्वांच्या डोळ्यांत उभे राहिलेले अश्रू पुन्हां आनंदाश्रू होऊन येतील. कुणी सांगावं ?

पण आम्हांला त्यांची तहान आहे हें निश्चित ! ●●

लाकडी व मेटल आणि बिल्डिंगच्या सर्व प्रकारच्या मटिरीयलसाठीं संपर्क साधा

दि नासिक स्टोन ॲन्ड मेटल सप्लाईंग कं.

कुंभकर्ण बंगला, गंगापूर रोड, नासिक–२.

महाराष्ट्राच्या अधिक धान्योत्पादन मोहीमेतील यशाचा वाटेकरी

व्होटा पंपसेट

● दर मिनिटाला ४५१ ते ३२९३ लिटर पाणी खेचतो.
● दर मिनिटाला १५००० फेरे करतों. कमी खर्च, अधिक काम.

★ नासिक जिल्ह्याचे अधिकृत विक्रेते ★

स्वस्तिक इंजिनियर्स, पिंपळगांव (बस.).

पाहिजे

एक अनुभवी बाईंडर
आणि
अनुभवी अकौंट्स् क्लार्क

ताबडतोब भेटा अगर लिहा.
'आपण' कार्यालय, शरणपूर,
नासिक–२. फोन नं. ३२३८

गवार

आपल्या महाराष्ट्रांत भाजीपाल्यापैकीं गवार ही एक महत्वाची भाजी आपण मानतों. आपण नेहमी तिचा आहारांत उपयोग करतों.

गवार जूनच्या पहिल्या किंवा दुसऱ्या आठवड्यांत लावल्यास चांगलें पीक येतें. तसेंच गवार उन्हाळी पीक म्हणून देखील घेतां येतें. गवारची लागवड फेब्रुवारीच्या पहिल्या आठवड्यांत केली पाहिजे. गवारीला थंडी जास्त पडल्यास सहन होत नाही म्हणून पावसाळी व उन्हाळी हंगामांतच तिची लागवड करणें इष्ट असते.

दर १०० चौरस फुटांस ४ ग्रॅम बी लागतें. लावतांना दोन बियांतील अंतर २ फूट बाय १ फूट ठेवावें अशा लावलेल्यां १०० चौरस फूट जमिनींत १५ किलो गवारीचें उत्पादन होतें. गवारीसाठीं वाटाण्या सारखीच जमीन करणें. सर्व प्रकारचा भाजीपाला लावतांना बहुतेक सारखीच जमिनीची मेहनत करावी लागते.

भाजीपाल्यावर बहुधा भुरी हा रोग पडतो. त्यापासून पिकाचें संरक्षण करणें आपलें कर्तव्य आहे.

गवारीवरील भुरी

हा रोग बुरशीपासून होतो. पानाच्या वरील बाजूस पिवळे चट्टे दिसतात आणि खालील बाजूस बुरशीची पांढरी वाढ दिसते. ह्या भुरीचा प्रसार हवेच्याद्वारें होतों यांवर उपाय म्हणून बोर्डो मिश्रण ३ : ३ : ५० फवारणें.

तेणेकरून गवारीचा भुरीपासून बचाव होतो. आपण आपल्या परिसरांतील जागेंत किचन गार्डन म्हणून गवारीची लागवड करून रिकाम्या जागेचा उपयोग करून घ्या. शेतकरी सहसा मोठ्या प्रमाणांत लागवड करतो. परतु शेतकऱ्यांची गवार आपल्या स्वयंपाक घरांत येईपर्यंत निदान एक ते दोन दिवस मध्यंतरी जातात. आपल्याला ताजी गवार मिळत नाहीं. आपल्या परिसरांत भाजीपाला लावल्यास आपल्याला ताजी भाजी मिळते आणि आपला रिकामा वेळ चांगल्या रितीनें किचन गार्डनमध्यें काम करतांना जातो व त्यापासून आपल्याला जो आनंद होतो तो वेगळाच.

भाजीपाल्यावरील रोग आणि कीड :

लेखक : जे. एच्. ठोंबरे, बी

टो मॅ टो

आपल्या रोजच्या आहा[...] टोमॅटोचा उपयोग [...] जातो. जीवनसत्वानें रसभरीत [...] टोमॅटोची भाजी फारच उपयुक्त [...]

टोमॅटोवर खालील दोन प्र[...] रोग पडतात.

टोमॅटोवरील मर

हा रोग बुरशीपासून होणारा [...]

लक्षणें :–

मोठी झाडें मलूल होतात व [...] दम मरून जातात. याचा प्र[...] जमिनींतील बुरशीमुळेंच होतो.

उपाय :–

मार्ग्लोब सॉलीड रेड नंबर ५[...] ५४८ व नंबर १०८५ ह्या जातीच[...] टोमॅटोची लागवड करावी कारण [...] जातीवर हा रोग कमी प्रमाणांत पडतो[...] तसेंच टोमॅटोच्या रोगप्रतिबंधक [...] रलेल्या जातींची लागवड करावी.

पानें गळणें

लक्षणें :–

पानांचा आकार लहान होतों. [...] फारच सुरकतुन जातात व वाढ[...] झाडांची वाढ खुंटते व फळें येत नाहीं[...] हा रोग घातूक लसीमुळें होतों.

उपाय :–

रोगट झाडें उपटून नष्ट कर[...] कीटक–नाषक औषधें फवारून रो[...] फैलावणाऱ्या पांढऱ्या माशीचा ना[...] करणें.

टोमॅटोचे तीन हंगामांत पीक [...] येते उन्हाळी हंगाम म्हणून जान[...] रीच्या ३ ऱ्या आठड्यांत ला[...] करावी. तसेंच खरीप हंगाम म[...] जूनच्या पहिल्या आठवड्यांत ल[...] करावी तसेंच रब्बी हंगाम [...] सप्टेंबरच्या शेवटच्या आठव[...] लागवड करावी. टोमॅटो लाव[...] दर १०० चौरसफूट जागेंत [...] बीं लावावें आणि रोपांची लाव[...] करतांना दोन रोपांतील अंतर २ [...] बाय २ फूट ठेवावें. या जागेत [...] १० किलो टोमॅटोचे पीक निघते.

शुद्ध आणि निर्धोक

पाण्यासाठीं

तुम्हांला हवी एक नलिकाविहीर...

ट्यूबवेल

आणि ट्यूबवेल हवी असेल तर...

तुम्हांला आमची गरज आहे !

४ इंची बोर एका दिवसांत १४ रुपये फूट दरानें पुरें करण्यांत येतें.

: लिहा अगर फोनवर बोला :

महाराष्ट्र प्रबोधन सेवा मंडळ

शेती सेंटर, गंगापूररोड, मराठा हायस्कूल पलीकडें

नासिक २ : दूरध्वनी : ३२७५